

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417213432
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4417213432.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Marty Polyákovej v spore žalobcov: 1) H. J., nar. X.X.XXXX, bytom Y. - F. R., Sv. C. XXXX/XX, 2) H. Y., nar. X.XX.XXXX, bytom L., P. XXX/XX, 3) H. F., nar. XX.X.XXXX, bytom L., J. XXXX/XX, 4) O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. republika, S. XXXX, J., zastúpený H. J., nar. X.X.XXXX, bytom Sv. C. XXXX/XX, Y., žalobkyňou v 1. rade, 5) Y. F., nar. X.XX.XXXX, pozbavený spôsobilosti na právne úkony, zastúpený opatrovníkom Mesto Stupava, so sídlom Stupava, Hlavná 1/24, proti žalovanému: J. F., nar. X.XX.XXXX, bytom Y., P. XXX/X, právne zastúpený Mgr. Jana Bartošová, advokátka so sídlom Šurany, Kukučínova 23, IČO: 42 194 814, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcov v 1/ a 2/ rade proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 9C/106/2017- 360 zo dňa 20.09.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdzuje.
Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Podanou žalobou sa žalobcovia domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísanými na LV č. XXXX kat. územia Y., pre obec Y., okres X. B., parcely reg. „C“ evidované na katastrálnej mape parc. č. XXXX o výmere XXX mX - záhrady, parc. č. XXXX o výmere XXX m2 - zastavané plochy a nádvorcia, na ktorej parcele sa nachádza rodinný dom so súp. č. XXX. Žalobu odôvodnili tým, že od smrti ich otca Y. F., zomr. XX.XX.XXXX celý rodinný dom spolu s ostatnými parcelami užíva výlučne žalovaný bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom snažil vysporiadať otázku spoluvlastníctva s ostatnými súrodencami, spoluvlastníkmi. Žalobcovia dodali, že z dôvodu, že sú šiesti súrodenci a podieloví spoluvlastníci v rovnakom podiele 1/6, nie je možné rozdelenie veci reálne, ale ani ďalší spôsob vysporiadania spoluvlastníctva, a to prikázaním veci za primeranú finančnú náhradu jednému zo spoluvlastníkov, nakoľko ani jeden zo spoluvlastníkov nemá finančné prostriedky na vyplatenie, preto navrhli tretí spôsob vyporiadania, a to predajom nehnuteľností a rozdelením výťažku z predaja podielov jednotlivým spoluvlastníkom.

2. V poradí prvým rozsudkom zo dňa 4.2.2019 súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo podielové spoluvlastníctvo žalobcov v 1., 2., 3., 4. a 5. rade a žalovaného k nehnuteľnostiam vedeným na Okresnom úrade X. B., katastrálnom odbore, zapísaných na LV č. XXXX kat. územia Y., pre obec Y., okres X. B., parcely reg. „C“ evidované na katastrálnej mape parc. č. XXXX o výmere 264 m2 - záhrady, parc. č. 2330 o výmere 284 m2 - zastavané plochy a nádvorcia, na ktorej parcele sa nachádza rodinný dom so súp. č. XXX, každého v podiele 1/6 k celku, počnúc od právoplatnosti rozsudku. Súd vyporiadal uvedené nehnuteľnosti tak, že nariadil predaj tejto nehnuteľnosti s tým, že výťažok sa rozdelí podľa podielov každému žalobcovi a žalovanému po 1/6 podielu. Žalobcov v 1., 2., 3. a 4. rade zaviazal zaplatiť spoločne a nerozdielne titulom trov štátu znaleckého dokazovania sumu 70,70 eur na účet tunajšieho

súdu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30.09.2020 pod sp. zn. 7Co/186/2019-250 rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd zastal ten názor, že súd prvej inštancie dostatočne nevyhodnotil argumenty žalovaného týkajúce sa posúdenia dôvodov hodných osobitného zreteľa aj s poukazom na judikatúru súdov. Nestotožnil sa ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie, podľa ktorého zamietol vykonať výsluch žalovaným navrhnutých svedkov, ktorými žalovaný chcel preukázať, že sa staral o rodičov až do ich smrti. Okrem toho odvolací súd poukázal na to, že pri hodnotení dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane žalovaného súd zisťuje aj okolnosti vedúce aj k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva na strane žalobcov. Preto sa súd prvej inštancie musí zaoberať aj dôvodmi na strane žalobcov, ktoré ich viedli k podaniu žaloby na zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva a vyhodnotiť ich v súvislosti s posudzovaním dôvodov hodných osobitného zreteľa.

4.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách štátu rozhodol tak, že žalobcovia v 1., 2., 3. a 4. rade sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne titulom trov štátu znaleckého dokazovania sumu 70,70 eur na účet súdu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, voči žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade. 2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 142 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka. Doplnil dokazovanie najmä výsluchmi navrhnutých svedkov. V odôvodnení opätovne poukázal na znalecký posudok č. 36/2018 zo dňa 17.11.2018, v ktorom znalkyňa určila všeobecnú hodnotu nehnuteľností ku dňu vypracovania posudku, ktorá je 38.100,- eur a zároveň uviedla, že rodinný dom nie je reálne deliteľný medzi šiestich spoluvlastníkov. Súd konštatoval, že prvý spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 odsek 1 Občianskeho zákonníka nepripadá do úvahy, zároveň ani druhý spôsob prikázanimi veci za primeranú náhradu jednému zo spoluvlastníkov, lebo ako žalobcovia, tak ani žalovaný nepreukázali svoju finančnú solventnosť na to, aby vedeli vyplatiť ostatných spoluvlastníkov a takýto spôsob žalobcovia zásadne odmietali a žalovaný nesúhlasil ani s jedným zo spôsobov vyporiadania, lebo mal za to, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na jeho strane, a preto je potrebné žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie preto pristúpil ku skúmaniu, či sú naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázanimi veci za náhradu, alebo predajom veci a rozdelením výťažku poukazujúc aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.02.1998 pod sp. zn. 4Cdo 137/97 (R 100/1997).

4.2 Súd prvej inštancie poukázal na výpovede svedkov zo strany žalovaného, ktorí potvrdili, že niekoľko rokov dobre poznajú žalovaného a niektorí z nich dobre poznali aj otca strán sporu. Niektorí zo svedkov chodili častejšie do domácnosti žalovaného, niektorí z nich menej, niektorí pomáhali priamo žalovanému, či už pri oprave domu s určitými prácami, alebo s prácami v záhrade. Väčšina svedkov potvrdila, že nemali vedomosti o tom, že by žalovaný organizoval v predmetnom dome rôzne oslavy, že by bol hlučný, že by pri týchto príležitostiach požíval alkoholické nápoje, alebo niečo podobné. Svedok O. M. potvrdil súdu, že si pamätal, čo sa týka vzťahu žalovaného a jeho otca, že mu jeho otec hovorieval, „že je rád, že má J., lebo mu pomáha, aj navarí a stará sa oňho, a keď je chorý, tak mu tiež pomôže“. Tento svedok s určitosťou potvrdil súdu, že sa pamätá, ako sa vyjadril otec žalovaného k domovej nehnuteľnosti, keď ešte žil a uviedol, že dom prenechá tomu, kto sa o neho bude starať. Svedok E. O. potvrdil súdu, že k žalovanému chodieval len vtedy, keď žalovaný potreboval pomôcť, alebo niečo opraviť. Veľa mu pomáhal s prácami v záhrade. Svedok V. V. uviedol, že žalovaného pozná od malička, a že o celú domácnosť aj záhradu sa stará žalovaný. Zo súrodencov poznal iba pani žalobkyňu, ktorú videl v dome žalovaného iba dvakrát, inak o otca strán sporu sa nikto okrem žalovaného a žalobkyne v 1. rade nestaral. Mal vedomosti o tom, že žalovaný kupoval otcovi lieky a všetky veci čo potreboval, nosil ho k lekárovi a svedok vedel aj to, že počas života sa otec žalovaného vyjadril tak, že dom prepíše na syna. Svedok O. D. uviedol súdu, že dom je v normálnom stave, je tam upratané a vyvetrané. Čo sa týka záhrady, tam už 2-3 roky sa nič nepestuje, už sa tam len kosí burina a robieva to on s kamarátom, lebo žalovaný nevládze. Potvrdil, že v čase, keď otec žalovaného bol už v zlom zdravotnom stave, bol ťažko chorý, ležiaci, tak žalovaný mu poskytol 100 % starostlivosť, lebo všetko kupoval, varil a staral sa o celú domácnosť a tiež žalovaný opatroval aj matku, ktorá mala väčšie zdravotné problémy. Čo sa týka odkázania rodinného domu pre žalovaného uviedol svedok, že vie, že žalovaný si chcel kúpiť byt v 80-tych rokoch a otec mu na to povedal, že načo si bude kupovať byt, keď on bude v tomto dome bývať doživotne. Svedok uviedol, že navrhol v roku 2006 alebo 2007 žalovanému, aby sa spísala darovacia zmluva, že mu otec daruje dom, ale to sa nepodarilo uskutočniť pre zlý zdravotný stav otca, ktorý sa stále zhoršoval, lebo bol často hospitalizovaný. Z výpovedí týchto svedkov mal súd jednoznačne preukázané, že vo vyporiadania sa

majúcej nehnuteľnosti od svojho narodenia žije a býva žalovaný, staral sa o svojich rodičov až do ich smrti s tým, že túto starostlivosť čiastočne poskytovala aj žalobkyňa v 1. rade, že počas života otca strán sporu tento mal záujem nehnuteľnosť prenechať do vlastníctva iba žalovanému pre jeho starostlivosť.

4.3 Skúmajúc dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalovaného, ktoré viedli k zamietnutiu žaloby žalobcov súd prvej inštancie zistil, že týmito dôvodmi sú okolnosti prevažne subjektívneho charakteru na strane žalovaného, a to najmä jeho zdravotný stav, keď už v čase podania žaloby žalobcami žalovaný preukázal, že bol osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a je invalidným dôchodcom a od 01.01.2018 poberal dôchodok vo výške 166,60 eur mesačne. Po rozhodnutí veci odvolacím súdom žalovaný preukázal zhoršenie svojho zdravotného stavu podľa lekárskej správy všeobecného lekára MUDr. Ivana Vojteka zo dňa 28.05.2021, z ktorej vyplynulo, že žalovaný bol dňa 08.07.2020 operovaný na Chirurgickej klinike FNsP Nové Zámky pre gangrénu ľavej dolnej končatiny a bola nutná amputácia ľavej dolnej končatiny a predkolenia, lebo je liečený a dispenzarizovaný diabetológom na Diabetes mellitus 2. typu od roku 1990. Od decembra 2020 mal žalovaný protézu ľavej dolnej končatiny a je spôsobilý chodiť. Súd konštatoval, že táto lekárska správa jednoznačne preukázala zhoršenie zdravotného stavu žalovaného, čím je potvrdený stav jeho odkázanosti na bývanie v spornej nehnuteľnosti, následne je to vek, ktorý v čase rozhodovania žalovaný má, a to 64 rokov, jeho sociálna situácia a príjem. Vzhľadom na svoje zdravotné postihnutie žalovaný nemá možnosť riadneho pracovného uplatnenia a tiež v konaní nebolo sporné, že finančné a majetkové pomery žalovaného sú nepriaznivé, lebo mu zo strany Centra právnej pomoci bola pridelená bezplatná právna pomoc, pridelením advokáta v predmetnom spore. S poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo 137/97 zo dňa 25.01.1998, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo 84/2009 zo dňa 30.11.2010 považoval súd všetky dôvody hodné osobitného zreteľa za preukázané.

4.4 Súd prvej inštancie skúmal aj dôvody na strane žalobcov, ktoré ich viedli k podaniu žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Týmito podľa vyjadrenia žalobcov bola skutočnosť, aby získali z predmetnej nehnuteľnosti ako zákonní dedičia svoj podiel vo finančnom vyjadrení. Zotrvali na tom, aby súd opätovne rozhodol tak, že zruší a vyporiada podielové spoluvlastníctvo strán sporu nariadením predaja tejto nehnuteľnosti. Súd uvedené vyhodnotil tak, že záujem žalobcov na zániku spoluvlastníctva nie je v porovnaní so záujmom žalovaného na zachovaní spoluvlastníctva významnejší a zároveň prednejší. Žalobcovia neboli a ani v súčasnej dobe nie sú odkázaní na bývanie v predmetnej nehnuteľnosti, ale pre žalovaného je to jediná možnosť. Bolo v konaní preukázané, že žalobcovia nehnuteľnosť neužívajú, práve naopak nehnuteľnosti chcú predať, pričom neriešia svoju bytovú otázku a nezaoberajú sa vôbec s možnosťou bývania žalovaného po predaji nehnuteľnosti. Súd tiež konštatoval, že za súčasnej finančnej situácie u žalovaného, nie je v jeho možnostiach zabezpečiť si adekvátne a primerané bývanie. Na strane žalovaného dôvody hodné osobitného zreteľa potvrdili aj svedkovia, z ktorých výpovedí boli preukázané skutočnosti, ako starostlivosť žalovaného o rodičov do ich smrti, skutočnosť, že v dome žije od svojho narodenia, že sa o domovú nehnuteľnosť stará takým spôsobom ako vie a dovoľujú mu jeho finančné možnosti a svedkovia potvrdili aj skutočnosť, že záujem a vôľa otca strán sporu bola prenechať nehnuteľnosť žalovanému do vlastníctva, lebo on sa najviac počas života rodičov o nich staral.

4.5 Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodnili zamietnutie žaloby. Konštatoval, že v predmetnej veci bol preukázaný záujem na strane žalovaného vzhľadom na ním uvádzané dôvody, stratu obydlia, ako vyššie a prevažujúce dôvody, nad záujem na strane žalobcov, ktorí mali záujem o predaj nehnuteľnosti a získanie finančných prostriedkov bez ohľadu na skutočnosť, čo sa stane so žalovaným vzhľadom na jeho dôvody hodné osobitného zreteľa, teda vek, zdravotný stav, sociálnu situáciu a odkázanosť na bývanie v spornej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie zároveň rozhodol výrokom II. o povinnosti žalobcov v 1., 2. 3. a 4. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne titulom trov štátu znaleckého dokazovania sumu 70,70 eur na účet tunajšieho súdu priloženým príkazom k úhrade do troch dní od právoplatnosti rozsudku podľa ustanovenia § 260 CSP, vzhľadom na znalecký posudok č. 36/2018, za ktorý si znalkyňa vyúčtovala odmenu za vypracovanie znaleckého posudku podľa čl. 114 spisu v celkovej sume 310,70 eur s tým, že časť tejto odmeny súd vyplatil zo záloh, ktoré zložili žalobcovia štyrikrát po 60,- eur spolu v sume 240,- eur s tým, že žalobca v 5. rade zo zákona je oslobodený od platenia akýchkoľvek trov a žalovaný bol oslobodený priamo zo zákona na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci v Nitre zo dňa 23.7.2018. Zvyšok odmeny v sume 70,70 eura súd poukázal znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu, a preto súd zaviazal k tejto povinnosti iba žalobcov v 1., 2., 3. a 4. rade, ktorých zaviazal k tejto povinnosti spoločne a nerozdielne. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 odsek 1 CSP a priznal ich žalovanému v rozsahu 100 %, voči žalobcom v 1., 2., 3. a 4. rade, lebo bol v konaní plne úspešný, podľa § 262 odsek 1 CSP a o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením podľa ustanovenia § 262 odsek 2 CSP.

5. Proti rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia v 1/ a 2/ rade. Navrhli, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie alebo ho zmenil a žalobe vyhovel. Žalobkyňa v 1/rade zdôraznila, že práve ona chodila do nehnuteľnosti - rodinného domu, aby poupratovala, lebo žalovaný na dome dokopy nič nespravil. Dokonca bola aj situácia, že žalovaný ju do domu nevpustil. Nesúhlasili s tým, že by rodičia slúbili žalovanému darovať celú nehnuteľnosť, pretože rodičom pomáhal. Nikto im v tom nebránil, avšak nehnuteľnosť mu nedarovali z dôvodu, že požíval alkoholické nápoje a vôbec im nepomáhal. Svedkovia, ktorí boli vypočutí boli kamaráti žalovaného, s ktorým popíjali alkohol, a preto svedčili v jeho prospech. Skutočnosť, že žalovaného zdravotný stav je nepriaznivý, bol zapríčinený spôsobom života, aký žalovaný viedol. Nepreukázal, že by investoval nejaké finančné prostriedky do rodičovského domu. Súd prvej inštancie jednostranne veril žalovanému a jeho svedkom. Ak by súd vykonal ohliadku nehnuteľností, vytvoril by si názor na hodnovernosť tvrdení žalovaného. Súd mohol vypočuť ako svedkov aj bezprostredných susedov, ktorí by vedeli vypovedať o správaní sa žalovaného a jeho ničnerobení. Namietali, že súd pri rozhodovaní prihliadal na dôvody hodné osobitného zreteľa u žalovaného, a to bez ohľadu na to ako vznikli. Dôvodili, že takto je vo výhode ten kto nepracuje a požíva alkoholické nápoje a práve spôsobom svojho života si privodil nepriaznivý zdravotný stav. Žiadali, aby sa odvolací súd zaoberal dôvodmi hodnými osobitného zreteľa na strane žalovaného predovšetkým s ohľadom na to ako vznikli a kto ich spôsobil.

6. Žalobca v 3/ rade k odvolaniu žalobcov v 1. a 2. rade uviedol, že dôvody uvádzané v odvolaní sú pravdivé. Žalovaný sa žiadnym spôsobom nestará o nehnuteľnosť, ktorá ďalej chátra, a teda stráca aj na cene. Žalovaný takto poškodzuje všetkých podielových spoluvlastníkov, ale aj sám seba.

7. Žalobkyňa v 1/rade a žalobca v 4/rade k vyjadreniu žalobcu v 3/ rade uviedli, že súhlasia s jeho vyjadrením, že žalovaný si uvedomuje, že poškodzuje všetkých podielových spoluvlastníkov. Dodali, že ak by súd vykonal ohliadku a vypočul susedov zistil by, že ich tvrdenia sú pravdivé.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov v 1/ a 2/ rade nevyjadril.

9. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade nie je dôvodné. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd rozhodujúc o odvolaní podanom žalobcami v 1/ a 2/ rade, preskúmal napadnutý rozsudok, konanie, ktoré mu predchádzalo, ako aj dôvody odvolania a skonštatoval, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, dôkazy správne vyhodnotil a vec po právnej stránke správne posúdil a jeho závery majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Následne vo veci rozhodol napadnutým rozsudkom, s ktorým sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok aj podrobne a v dostatočnej miere po skutkovej i právnej stránke odôvodnil. S rozsudkom súdu prvej inštancie a s jeho odôvodnením sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto na správnosť týchto dôvodov podľa § 387 ods. 2 CSP, iba poukazuje bez toho, aby ich sám opakoval.

13. Na doplnenie dôvodov, ktoré podrobne vysvetlil súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, odvolací súd uvádza:

14. Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, možnosť zamietnutia návrhu na zrušenie a vysporiadanie podielového spoluvlastníctva (§ 142 ods. 2 OZ) je výnimkou zo zásady, že nikto nemôže byť nútený k tomu, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve. Spoločnou podmienkou,

ktorá musí byť splnená, ak chce súd upustiť od zrušenia spoluvlastníctva, je okolnosť, že taký postup je odôvodnený dôvodmi hodnými osobitného zreteľa. Keďže žalovaný sa bránil zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva práve s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa na jeho strane, v konaní bolo nevyhnutné zaoberať sa práve týmito tvrdeniami žalovaného, ktoré bolo potrebné preukázať.

15. Súd prvej inštancie v rámci ďalšieho dokazovania vypočul viacerých svedkov navrhnutých stranou žalovaného a správne poukázal na závery plynúce z ich výpovedí, a to starostlivosť žalovaného o rodičov až do ich smrti, skutočnosť, že v dome žije od svojho narodenia, stará sa o domovú nehnuteľnosť takým spôsobom ako vie a dovoľujú mu jeho finančné možnosti. Dvaja svedkovia potvrdili aj skutočnosť, že mali vedomosť o vôli otca strán sporu prenechať nehnuteľnosť žalovanému, čo sa však neuskutočnilo. Žalobkyňa v 1.rade už pred súdom prvej inštancie namietala, že ide o kamarátov žalovaného, ktorí nie sú dôveryhodní a neuvádzajú pravdu, v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie jednostranne veril žalovanému a jeho svedkom. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že strana žalobcov však súdu prvej inštancie nenavrhol vykonať také dokazovanie, ktoré by preukázalo opak resp. ich tvrdenia o tom, že žalovaný sa o rodičov nestaral, rovnako ani o nehnuteľnosť, či viedol záhaľčivý spôsob života. Až v odvolaní žalobcovia navrhovali vykonanie ohliadky predmetnej nehnuteľnosti a výsluch svedkov - bezprostredných susedov (bez uvedenia ich mien), čo odvolací súd musel považovať za novoty v odvolacom konaní.

Odvolací súd poukazuje na ust. § 366 CSP, v zmysle ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Je teda úlohou odvolateľa v odvolaní dokázať, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany, ktoré uvádzajú „až teraz“, nemohli v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nespĺnia, na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť. V danom prípade strana žalobcov v odvolaní uviedla nový prostriedok procesnej obrany, ktorý vôbec nepoužila v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom takýto dôkaz mohla navrhnúť. Tento odvolací dôvod preto treba vnímať v spojitosti s ust. § 366 písm. d), z ktorého vyplýva, že novoty v odvolacom konaní môže odvolateľ použiť v tomto prípade len vtedy, ak ich v konaní pred súdom prvej inštancie nemohol použiť bez svojej viny.

16. Žalobcovia v 1/ a 2/rade v podanom odvolaní poukazovali najmä na skutočnosť, že žalovaného nepriaznivý zdravotný stav bol zapríčinený spôsobom života, aký viedol. Dôvodili, že keby súd vykonal ohliadku nehnuteľností, vytvoril by si názor na hodnovernosť tvrdení žalovaného. Tiež namietali, že súd pri rozhodovaní prihliadal na dôvody hodné osobitného zreteľa u žalovaného, a to bez ohľadu na to ako vznikli. Odvolací súd aj k týmto námietkam žalobcov musí uviesť, že opätovne ide len o tvrdenia zo strany žalobcov, ktorí pred súdom prvej inštancie nenavrholi vykonanie žiadnych dôkazov na preukázanie ich tvrdení.

Odvolací súd v tomto smere poukazuje na ust. § 132 CSP, v zmysle ktorého má strana sporu v prvom rade povinnosť tvrdenia, na ktorú nadväzuje a s ktorou súvisí povinnosť označiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Súd nemôže v konaní nahrádzať úlohu žalobcu, ktorého povinnosťou bolo riadne preukázať svoje tvrdenia a žalobu navrhnutými dôkazmi. Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdeným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže.

17. Pokiaľ ide o dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalovaného zistené súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku, odvolací súd sa s nimi plne stotožnil. U žalovaného boli konštatované dokonca všetky zásadné predpoklady, ktoré spĺňajú charakter dôvodov hodných osobitného zreteľa. Bola to predovšetkým jeho odkázanosť na bývanie v spornej nehnuteľnosti, keď vo svojom veku starobného dôchodcu (65 rokov) a vzhľadom na svoj príjem nie je schopný si zabezpečiť iné bývanie, pričom v predmetnej nehnuteľnosti žije od narodenia. Osobitným dôvodom je aj zdravotný stav žalovaného, keď v konaní bolo preukázané, že došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, pretože mu bola v júli 2020 amputovaná dolná časť končatiny. K námietke žalobcov, aby sa odvolací súd zaoberal dôvodmi hodnými osobitného zreteľa na strane žalovaného predovšetkým s ohľadom na to ako vznikli a kto ich spôsobil, odvolací súd opätovne uvádza, že dôkazné bremeno preukázania skutkových tvrdení je na strane

žalobcov, pričom súd v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku nevykonáva dokazovanie ex offo, teda z úradnej povinnosti.

18. Odvolací súd záverom dodáva, že súd prvej inštancie správne porovnal a následne vyhodnotil záujem na strane žalobcov, ktorí chceli dosiahnuť zrušenie podielového spoluvlastníctva len z dôvodu predaja nehnuteľnosti a na druhej strane záujem žalovaného, ktorý by prišiel o svoje obydlie za situácie, keď nie je v jeho možnostiach zabezpečiť si iné bývanie poukazujúc na zistené dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvolanie žalobcov v 1/ a 2/ rade za nedôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a to s poukazom na ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol síce v odvolacom konaní úspešný, nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu žiadne trovy nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).